

Jaseničan

OBČASNÍK VYDÁVANÝ OBECNÝM ÚRADOM V ORAVSKEJ JASENICI

Ročník IX. | Číslo 3 | December 2019 | Nepredajné | noviny@oravskajasenica.sk | www.oravskajasenica.sk

*Lásky, šťastia hodiny, v kruhu svojej rodiny,
užite si spoločne krásne sviatky vianočné,
nech dlho prevláda novoročná nálada.*

Úvodník starostu

Vážení spoluobčania,
opäť je tu ten čarovný čas Vianoc, čas, keď sa stretávajú rodiny, príbuzní a priatelia, keď si sadáme k spoločnému stolu, aby sme si popriali vzájomnú úctu a lásku. Vianoce nám

prinášajú prívetivosť, znášanlivosť, láskovosť a potešenie, ktoré sa ako prirodzené vlastnosti človeka práve na Vianoce prejavujú v najčistejšej podobe úprimnosti ľudských citov. Zažívame vzájomnú spolupatričnosť, náklonnosť svojich najbližších, no hlavne, cítime tu prevzácnu vôňu domova. Tá nás v duchu tradícií zvoláva k rodičom, k najbližším, jednoducho tam, kde sme doma. Vianoce sú časom, kedy sa snažíme aspoň na malú chvíľu zastaviť a zaspomínať si na krásne chvíle prežité v tomto roku. Mnohí z nás si isto spomenú aj na svojich blízkych, ktorí sú ďaleko, ba dokonca, už bohužiaľ, nie sú medzi nami, ale stále žijú v

našich srdciach a spomienkach. Spoločne prežité chvíle radosť, pokory a odpustenia sú tým najkrajším darčekom, ktorý si môžeme dať. Zachovajme si posvätnú úctu k týmto sviatkom, sviatkom pokoja, lásky a porozumenia.

Tento čas je aj časom bilancovania. Pri tejto príležitosti vám chcem, vážení spoluobčania, podakovať za vašu prácu v tomto roku. Za množstvo vykonanej práce pri fungovaní vašich domácností, za prácu na vašich pracoviskách, za prácu v prospech našej obce.

Preto mi, milí spoluobčania, dovoľte, aby som vám zaželal nielen vo svojom mene, ale aj v mene pracovníkov obecného

úradu a poslancov obecného zastupiteľstva radostné, pokojné a požehnané prežitie viačnočných sviatkov. Prežite ich v zdraví a šťastí všetci spolu. Želám vám aj úspešný vstup do nového roka, aby sa splnili vaše súperanie, očakávania a predsa vzatia. Našim deťom želám, aby si pod vianočným stromčekom našli ten najkrajší darček, aký si vysnívali. Zvlášť chcem pozdraviť našich chorých spoluobčanov a popriat im skoré uzdravenie, veľa psychických a fyzických súperaní.

Šťastné, veselé a požehnané vianočné sviatky.

Karol Graňák

Mikulášske popoludnie

Šiesty december by sme si nevedeli predstaviť bez Mikuláša a jeho anjelov. Aj tento rok sme si tento deň začali užívať hned ráno účastou na svätej omši. Po nej sme sa všetci premiestnili do kina v Námestove, kde na nás čakala nádherná rozprávka Snežný chlapec.

Všetky deti základnej školy, materskej školy a taktiež všetky najmenšie deti aj s ich rodičmi boli pozvané na Mikulášske popoludnie do kultúrneho domu. Tam na všetkých čakal bohatý program, vianočné piesne, veľa aktivít, palacinky, punč, čaj a v neposlednom rade darčeky. Svetý Mikuláš nezabudol ani na

Filipku, ktorá je momentálne v detskom domove. Po deťoch: Samkovi M., Samkovi K., Šarlottke M., Edkovi G. a Filipkovi P. mu poslal mikulášske darčeky a pozdravy od bývalých spolužiakov.

Za všetky pekné chvíle, ktoré mohli deti zažiť, musíme podakovať obecnému úradu, základnej a materskej škole, farskému úradu, našim kuchárkam a určite aj žiakom, ktorí nám pomáhali pri realizácii. ĎAKUJEME! Ďakujeme aj Jozefovi Sochovi, ktorý nám vďačne sponzoroval dopravu detí do Námestova na mikulášske filmové predstavenie.

Jasenické páranie „piera“

V minulosti gazdiny chovali husi ani nie tak pre mäso ako pre perie. Z popáraného peria sa robili periny. Zimy bývali tuhé, v domoch chlad. Perina bola, je a aj bude symbolom tepla, domova a rodiny. Preto, keď sa dievka vydávala, jej venom boli vždy periny (duchiny). Každá matka sa snažila nachystať pre dcéru veno. V chladných mesiacoch, keď noci boli dlhšie, spravidla od novembra do konca februára, párali ženy perie. Väčšinou sa zišli susedy a ženy z rodiny. Popáralo sa u jednej a pokračovalo u ďalšej, ktorá potrebovala „richtovať“ výbavu. Gazdiná sa snažila páračky uhostiť, ale veľa toho nebolo, žilo sa veru skromne. Možno kúsok chleba a čaju z bylín čo nazbierala. Neskôr, keď už bolo bielej múky, upiekla i šišky (krample) na bravčovej masti (šmaľci), ale aj buchty či záviny s makom. Páranie je tichá práca, monotónna a tak dávala príležitosť porozprávať sa o tom, čo kto zažil a neboli to vždy veselé príbehy. Nadprirodzené javy či bytosti ožívali v príbehoch, ktoré niektoré rečníčky vedeli priam majstrovsky a viero hodne vyzoprávať. To hrobové ticho, čo pritom nastávalo, navodzovalo neopísateľnú atmosféru napäťia a každý sa len raduje tichúčko venoval svojej práci.

Aj my, Miestny odbor Matice slovenskej Oravská Jasenica v spolupráci s obecným úradom, sme si túto tradíciu pripomnuli spoločnými páračkami. V kultúrnom dome sa zišli snáď všetky generácie. Paní učiteľky z materskej a základnej školy si s deťmi pripravili pekný kultúrny program, čím zahájili toto podujatie. Za spevu našich dôchodcov a hudby bratov Jadroňovcov párali starší, mladší i deti. Tie sa naučili, ako treba správne párať a videli, kolko práce obnáša výroba obyčajného vankúšika.

Dokonca naše staré mamky sa aj páračkovo obliekli – na hlavách kvetované šatky, oblečené mali farebné zásterky (fertušky) a maľovanými miskami dotvorili tradičný páračkový vzhľad.

Aj tí, ktorí nepárali, si prišli na svoje. Pavol Feranec a Ivan Žofaj predviedli ukážky pletenia typických košíkov z vŕbového prútia či z pediga. A toto dokážu naozaj už len skúsené ruky. Gazdinky sa určite potešili tradičným maslovačkám, tie im zručne uviazal A. Gogolák. A kto chcel, mohol si viazanie vyskúšať aj sám pod jeho „odborným“ dozorom.

A ako to už na páračkách býva, nechýbal ani pohostenie. Vďaka patrí starostovi Karolovi Graňákovi, ktorý zabezpečil dobré víanko a ochotným paní kuchárkam zo školy - svojimi šiškami či buchtami potešili veru nejeden mlsný jazýček. Nedali sa zahanbiť ani naše gazdiny, napiekli makovníky, tvarohovníky, vianočky, ale i slané dobroty. Veľmi milo nás prekvapili tí, ktorí priniesli niečo v „batôžku“, a tým obohatili ponuku typických páračkových jedál, za čo im patrí veľké pán Boh zaplať. Spolu s čajom a prezentáciou sušených byliniek nazbieraných na jasenických lúkach boli tieto páračky akýmsi pripomennutím si čias dávno minulých.

Ďakujeme E. Farskej, M. Klusovej, V. Brontvajovej a pánovi Čiernikovi za perie, ktoré dnes už nie je tak ľahko dostupné.

Podákovanie patrí všetkým, ktorí si našli čas, a podporili nás svojou účasťou, čo je motiváciou pre nás, matičiarov, ktorí chceme svojou prácou aj ďalej prispievať k zachovávaniu nášho kultúrneho dedičstva.

Miestny odbor Matice slovenskej

Príhody z brigády

Jedným z našich cieľov bolo zachytiť jasenické príhody či príbehy, jeden z nich čitateľom obecných novín ponúkame a dúfame, že budú pribúdať ďalšie.

Po jesenných prácach sa chlapci rozišli po robotách. Bolo treba do domu, na blížiace sa vianočné sviatky aj teplé oblečenie na zimu. Zárobky tu, na Orave, boli slabé, preto bolo treba ísiť do sveta.

Partia chlapov z Oravskej Jasenice si našla prácu v Martine. Kopali výkop pre hromozvod v strojárňach, na čerpacej stanici. Bol už november a udreli silné mrazy. Prácu si podelili. Svák Jozef mal za úlohu udržiavať oheň v deravom sude, aby sa mali kde ohriat. Nazbierané drevo bolo mokré, nechcelo horiť a tak sváko zmyslel, že bude pýtať od skladníka trochu benzínu alebo nafty, aby lepšie horelo. Udržiavanie ohňa bral veľmi vážne a zodpovedne.

Skladník – dobrý človek – náš svákovi vedro benzínu i vedro nafty. Svák Jozef ich s radosťou niesol a tešil sa že bude

chlapom teplo. Aj bolo, lebo mal poliate baganče, nohavice aj zafačovaný palec na ruke a ako do ohňa prilial horľavinu, oheň zasiahol aj sváku.

V strachu a bolesti začal pred ohňom utekať, čo ho chlapci nemohli dobehnuť, iba Štefan mu podložil nohu aby spadol na zem. Začali ho hasiť, ale tým čo mali po ruke – lopatami! Kričal od bolesti, naštastie, napadlo im zasypať ho hlinou z výkopu a to oheň zastavilo. Z pracovného oblečenia ostali len obhorené spodky. Chytrou mu každý dal čo-to obliecť a dopravili ho na barák. Z posledných peňazí sa poskladali na smotanu a tri dni ho tam natierali a potom už nastúpil do práce. Ku lekárovi nechcel ísiť, bal sa vyšetrovania. Najhoršie obišiel svák Hruboš – siel na dvor a pošmykol sa na vyliatych rezancoch. Spadol a vytkol si palec na ruke, ale partia mu poskytla prvú pomoc – palec tak ponáhvali, že na druhý deň už pracoval, lebo poobede bola výplata a to treba ísiť – aj o jednej nohe!

**Príbeh napísala a vyzoprávala
Ž. Prielomková**

Oprava plota a chodníka v cíntoríne

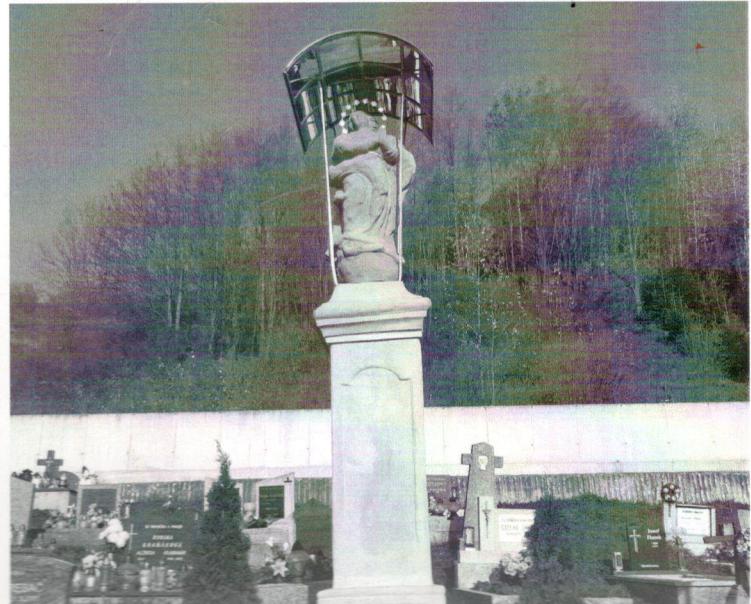
Obec sa pustila do postupnej opravy oplotenia a chodníka v cíntoríne. V prvej etape opravila 48 metrov plotu a asi 50 metrov chodníka. Ked'že oplotenie bolo staré a nevyhovujúce dnešným podmienkam, obecné zastupiteľstvo roz-

hodlo, že nové oplotenie bude kovové s kvalitnou protikorózou ochranou. Prvá etapa obec vyšla na zhruba 12-tisíc eur. Chodník si obec vybudovala s vlastnými zamestnancami. Druhá etapa by mala pokračovať v budúcom roku.

Oprava sochy

Obec v spolupráci s miestnymi podnikateľmi sa rozhodla reštaurovať viac ako 270-ročné sochu panny Márie na miestnom cintoríne, ktorá bola v dezolátnom stave. Socha nám pripomína tiažké začiatky našich zakladateľov, keď ich v roku 1739 postihol mor a takmer celá obec vymrela. Na tomto mieste bolo pochovaných 335 zomrelých na mor. V dedine prežili iba

traja obyvatelia, 16 obyvateľov bolo v okolitých lesoch. Bola by škoda, keby takáto pripomienka tragédie odišla do zabudnutia. Pri tejto príležitosti by som chcel podakovať spoločnostiam I.N.V.E.S.T. a.s., Jumaz s.r.o., Z-mont s.r.o., Trabalík s.r.o. a MEGRA s.r.o., všetky so sídlom v Oravskej Jasenici za štedré príspevky na obnovu sochy. Celková rekonštrukcia sochy stála 4800 eur.

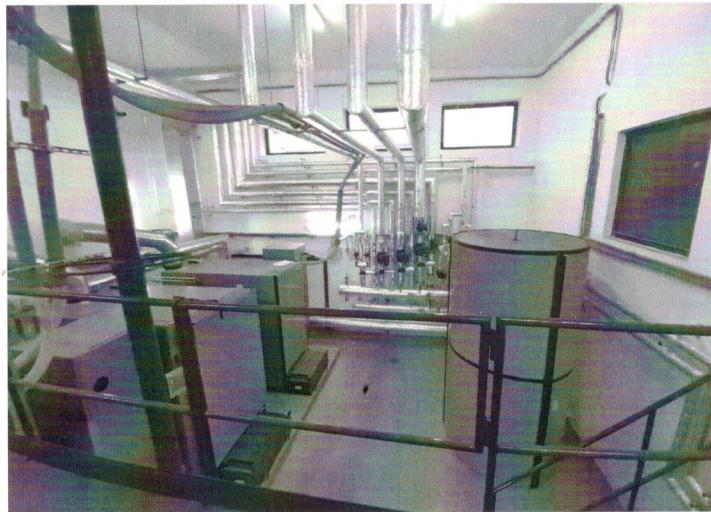
Výsadba zelene

Obec získala zo zdrojov Európskej únie prostredníctvom operačného programu Kvalita životného prostredia prostriedky v hodnote asi 16-tisíc eur na výsadbu okrasnej zelene. Ked'že obec nemá pozemky, na ktorých by sa mohla výsadba uskutočniť, voľba padla na športový areál, kde dodávateľská firma vysadila 143 kusov jedle bielej. Veríme, že zeleň skrášli túto lokalitu.

Kotolňa je skolaudovaná

Moderná kotolňa na pelety, ktorá už vykuroje základnú školu, materskú školu a kultúrny dom, bola skolaudovaná. Celková investícia predstavovala viac ako 288-tisíc eur, z čoho približne 253-tisíc bolo prefinancovaných z eurofondov. Zostatok vo výške 35-tisíc eur prefinancovala obec z vlastných zdrojov.

Žiadosť o rekonštrukciu miestnej komunikácie

Obec prostredníctvom MAS Biela Orava požiadala o dotáciu 35-tisíc eur na rekonštrukciu miestnej komunikácie okolo ihriska po spoločnosti Prokeš s. r. o. Ked'že podmienkou žiadosti bolo, že dotácia sa môže poskytnúť iba na takú miestnu komunikáciu, ktorá zabezpečí lepšiu dostupnosť za prácou k firmám v priemyselných zónach, resp. v športových zónach

a táto komunikácia je v dezolátnom stave, obecné zastupiteľstvo rozhodlo, aby sa žiadosť podala práve na túto cestu. Ako jediná totož spĺňala vyššie uvedenú podmienku. Vo verejnom obstarávaní bola vysúťažená cena 102-tisíc eur, takže v prípade, že obec so svojou žiadosťou uspeje, bude musieť nájsť zdroje vo výške 67-tisíc eur na jej dofinancovanie.

Najtransparentnejšia samospráva

Naša obec získala certifikát naj-transparentnejšej obce okresu Námestovo. Skončili sme hned' druhí za mestom Námestovo. Aj tento certifikát potvrdzuje to, že obec postupuje ústretovo voči všetkým, poskytuje informácie nielen v rámci zákonov, ale aj nad ich rámec. Všetky informácie si môže ktokoľvek nájsť na

webovej stránke, v obecných novinách alebo mu ich ochotne poskytnú zamestnanci obecného úradu alebo starosta obce. Samozrejme to neznamená, že nemáme čo zlepšovať. Budeme sa aj ďalej snažiť skvalitňovať poskytované služby tak, aby sa spokojnosť obyvateľov neustále zvyšovala.

Dotácia pre hasičov

Obec dostala takmer 11-tisíc eur z prostriedkov ministerstva vnútra na pokračujúcu rekonštrukciu hasičskej zbrojnice. Prostriedky by mali byť použité na ďalšiu prestavbu podkrovia. Cieľom je vybudovanie núdzového ubytovania pre obyvateľov v prípade nepredvídanej udalosti.

Godzone tour

Godzone tour je evanjelizačné turné projektu Godzone, ktoré sa každoročne organizuje v rámci Týždňa cirkvi pre mládež. Tento rok sa uskutočnil 18. až 22. novembra v piatich mestách na Slovensku. Zahŕňa večerné koncerty, kde návštěvníci zažijú originálny hudobno-tanečný program, vypočujú si jedinečné príbehy ľudí z celého Slovenska, uvidia interaktívnu divadelnú scénku, inovatívnu videoprodukciu a mnoho ďalšieho.

Názov tohtoročného tour - IDE O VIAC

Ide tu o viac ako o nejaké logo, značku, marketing... Veríme, že Boh nás pozýva pochopiť,

že ide o viac, že vždy išlo o viac ako o naše projekty. Ide o Ježiša. O vzťah so živým Bohom. Preškrtnutý Godzone je symbolom toho, že naším hlavným cieľom nikdy nebolo len budovať nejakú značku, ale v prvom rade hľať evanjelium a šíriť Božie kráľovstvo všade, kde sa pohneme.

Aj tento rok (už štvrtýkrát) sa nám podarilo zúčastniť koncertu GODZONE v Žiline. Ďakujem všetkým za skvelú náladu nielen na koncerte, ale hlavne po ňom, pretože vtedy bolo cítiť, že tá evanjelizácia mala zmysel. Dúfam, že na ďalší rok nás bude ešte viac.

Katarína Katrenčíková

Výstavba vodovodu

Obec v spolupráci s firmami Z-mont a Trabalík postavila vodovod pri ihrisku v dĺžke 135 metrov. Investície obce predstavovali necelých 6-tisíc eur pri celkových nákladoch viac ako 15 tisíc eur.

Hracie steny a kockoviská v materskej škole

V mene kolektívu materskej školy sa chceme podakovať Milanovi Žofajovi, ktorý pracuje v chránenej dielni T - WOOD. V tejto chránenej dielni pracujú ľudia so zdravotným obmedzením. Vyrábjajú drevené hracie steny, kockoviská a iné drevené produkty, ktoré sme získali aj pre našu škôlku.

Vďaka pánovi Milanovi Žofa-

ovi a sponzorom z Oravskej Jasenice, ktorých pán Žofaj oslovil, sa tieto produkty kúpili v hodnote 3200 eur.

Srdiečná vďaka patrí:

Svetozárovi Žofajovi - Z-mont s.r.o., Petrovi Beňušovi - BP service, s.r.o., Jozefovi Žofajovi - METALTRIM, s.r.o., ale aj ďalším nemenovaným sponzorom

Náš spisovateľský talent

Veľmi sa tešíme z úspechu našej žiačky Dašky Brontvajovej (6.r.), ktorá v celoslovenskej literárnej súťaži Povedz drogám nie, zvol' si umenie v kategórii Nebojím sa povedať nie získala so svojou poviedkou krásne 2. miesto. Cenu si preberie osobne na Biskupskom úrade v Žiline. Blahoželáme a prajeme veľa inšpirácie pri ďalšom písaní.

Eva Krišová

Čo nového majú seniori

*„Neprestaneme sa hrať, pretože starneme;
starneme, pretože sa prestaneme hrať.“*

(George Bernard Shaw)

Mesiac október je venovaný úcte k starším. V tomto duchu sa uskutočnilo niekol'ko akcií. Posedenie s dôchodcami v kultúrnom dome v Oravskej Jasenici s príhovorom starostu. Okresné podujatie zástupcov jednotlivých ZO JDS bolo v Zákamennom, na ktorom nechýbala ani naša ZO. Po jesenných práciach v záhradách a na poli bolo 31 dôchodcov narovnávať ubolené hnáty a relaxovať v kúpeľoch Turčianske Teplice a Vyšné Ružbachy. Nezabúdame ani na našich seniorov, ktorí sú umiestnení v Domove sociálnych služieb v Námestove. Pri srdeci ich hrialo najmä to, že sa na nich nezabúda, že si majú s kým z času na čas pospomínať na obdobie, keď ich nezrádzali sily a boli aktívni.

Aktivity jasenických seniorov sa nezaoberajú len rovesníkmi, ale v duchu hore uvedeného citátu sa dokážu prispôsobiť, zahrať, zasmiať, zavtipkovať, zaspievať si aj s tou najmladšou generáciou. Dôkazom je aj jedno skutočne vydané popoludnie v základnej škole pod názvom Človeče, nehnevaj sa. Seniori a mladší sedeli spolu v školských laviciach a hrali rôzne spoločenské hry. Hrali nie „akože“, ale naozaj sa každá strana snažila zo všetkých

síl strhnúť víťazstvo na svoju stranu. Nálada bola vynikajúca. Dat' dokopy za jeden stôl seniorov a žiakov bola genialna myšlienka. Každá zo zúčastnených strán odchádzala domov obohatená. Pri hre bol priestor aj na rozhovor, čo niekedy v dnešnej rýchlej internetovej dobe chýba.

Tak ako po minulé roky, aj tento navštívili členovia ZO hroby našich rodákov, Martina Hamuljaka v Námestove a Antona Floreka v Rabči. Cestou na späť sa zastavili a vychutnali si krásu miesta Rio de Klin.

Dňa 11. novembra sa konala pietná spomienka na padlých občanov z našej obce, ktorí zahynuli v 1. a 2. svetovej vojne. Prvýkrát sa to uskutočnilo pri novej pamätnej tabuli, ktorá je umiestnená na budove obecného úradu.

Že sa jasenickí seniori nevyhýbajú športu, je známe. Zúčastňujú sa všetkých športových podujatí, ktoré organizuje okres. Dňa 21. novembra to bol turnaj v bowlingu. Družstvá museli byť zmiešané (muži aj ženy). Nie je vôbec jednoduché narábať 3,6 kg guľou, a to jednou rukou. Dôležité je, že sa všetci vrátili domov a zdraví.

Adventný veniec - aktivita dôchodcov, na ktorú sme zvlášť

hrdí. Od samotnej myšlienky až po konečnú realizáciu. V dobrej spolupráci s obecným úradom táto akcia „chytá za srdce“ stále viac ľudí z obce. Tento rok pri jeho príprave treba vyzdvihnuť, pochváliť a podakovať zvlášť našim pracovitým mužom – Augustín Polák, Július Kriš, Roman Vráb, Juraj Florek, Štefan Čajka. Dovezli drevenú konštrukciu, čecinu a dali vencu výslednú podobu. Prítomné seniorky ich len povzbudzovali, aby im práca išla pekne od ruky a bolo veselo. Aby bol adventný veniec dokonalý, o to sa postaral náš p. farár a 1. decembra ho posvätil. Spolu s ním aj súkromné adventné vence obyvateľov obce.

Ked'že spojenie starí verzu mladí sa v októbri vydarilo, pripravili v ZŠ v spolupráci so ZO JDS ešte jedno nádherné podujatie, Vianočnú krojovanú koledu. Bolo to pripravené mimoriadne citlivovo. Celé sa nieslo v hrejivej predvianočnej atmosfére. Na úvod senioriské trio zaspievalo niekol'ko

kolied a potom fungovali ako odborná porota. Nasledovala súťaž žiakov v spievaní kolied. Čaro chvíle umocňovali kroje súťažiach, poroty aj moderátorky programu. Na záver všetci v miestnosti, mladí či starí spoločným spievaním vianočných kolied ukončili jedno perfektné stretnutie. Nesmieme zabudnúť na nás spevácky zbor Jaseničanka, ktorý svojím spevom spesťuje a vytvára pohodovú atmosféru takmer na všetkých podujatiach v dedine všeobecne, ale vystupuje aj na akciách súkromného charakteru.

Výbor ZO JDS d'akuje Špeciálnej škole v Námestove za pomoc pri výrobe ozdôb na adventný veniec, všetkým sponzorom za finančnú a materiálnu pomoc. Osobitná vdaka patrí obecnému úradu za všeestrannú podporu pri uskutočňovaní aktivít jasenických seniorov. Prajeme všetkým obyvateľom požehnané Vianoce a šťastný, pokojom naplnený celý rok 2020.

Výbor ZO JDS

Futbal - najväčšiu radosť robia tento rok dorastenci

Posledná októbrová nedeľa je už pravidelne aj posledným hracím dňom kalendárneho roka, po nej pre fanúšikov futbalu nastáva 5-mesačný oddych od futbalu, keďže najbližšie majstrovské zápasy hráči odohrajú až koncom marca. Muži si samozrejme oddýchnu podstatne menej, pretože už v januári začínajú opäť trénovať.

V týchto mesiacoch je priestor na hodnotenie a rekapituláciu, čo všetko sa podarilo, respektíve mohlo byť lepšie.

Sme radi, že v podmienkach, v ktorých futbal v Jasenici funguje, sme stále rešpektovaným mužstvom v celom Žilinskom kraji a patríme medzi naozaj hŕstku klubov, ktoré majú v regionálnych súťažiach nielen družstvo dospelých, ale aj všetky mládežnícke tímy. Z oravských miest a obcí má podobný status len obec Dlhá, mestá Dolný Kubín a Tvrdošín a nad všetkými je o kúsok vyššie Námestovo. Pritom rozpočet na futbal v obci sa radí medzi najnižšie v okolí. Bez podpory obce by samozrejme futbal nefungoval, ale na tejto úrovni, kde sa nachádzame, by to bolo nemožné bez podpory firiem, ktoré futbalu pomáhajú.

Okrem partnerov musíme spomenúť a podákať ľudom, ktorí sa o chod futbalu počas roka, a hlavne teda cez víkendy, starajú. Sú to: Vladimír Zanovit, ktorý má na starosti ihrisko a budovu, Ružena Madleňáková, ktorá sa stará o dresy a čistotu v šatniach, Peter Lach, ktorý zabezpečuje video záznamy a audio techniku, Andrea Hvol'ková, ktorá pomáha pri organizáciach zápasov, Marcela Gracíková, ktorá zabezpečuje chod bufetu, Vladimír Kubica, Kristián Farský, Jakub Prielomek, ktorí pridávajú príspevky na facebookovú stránku Oravan, členovia výboru Mário Madleňák, Svetla Žofaj, Dušan Kaprálik a nečlenovia Peter Pavč a Roman Polák, ktorí pomáhajú zabezpečovať a určovať smerovanie klubu, ZŠ a MŠ v Or. Jasenici, kde sú ústretoví a nápomocní

pri výchove mladých futbalistov, Peter Franc, ktorý už desaťročia pomáha pri fungovaní dorasteckého tímu, Johny Madleňák, ktorý po rokoch oživil tím veteránov, tiež tréneri, ktorí jednotlivé mužstvá trénujú, a v neposlednom rade fanúšikov, ktorí mužstvá celý rok podporujú. Podľa teda rekapitulovať.

Oravan Oravskú Jasenicu reprezentovalo v tejto sezóne vo všetkých 7 kategóriách 130 futbalistov, začneme pri najmenších.

MŠ v Oravskej Jasenici spolu s Oravanom tento rok rozbehla projekt SFZ Dajme spolu gól, ktorý umožňuje počas vyučovania trénovať futbal najmenšie deti v škôlkach. U nás trénovali pod vedením Dušana Kaprálika, v novom roku ich bude viesť Jakub Prielomek. Do projektu sa zapojilo viac ako 50 detí z našej materskej školy.

ZŠ spolu s Oravanom po dvoch desaťročiach zorganizovala dlhodobý školský futbalový turnaj medzi triedami Hamuljakov pohár, ktorého sa zúčastnilo 80 detí v dvoch kategóriách. Vítazné družstvá boli za odmenu v Kinderlande a všetci zúčastnení si mali možnosť pozrieť zápas Európskej ligy medzi Slovanom Bratislava a Wolverhampton Wanderers na Tehelnom poli v Bratislave.

Naša prípravka je rozdelená do dvoch kategórií: mladšia „U8“ sa ešte nezúčastňuje futbalových zápasov, ale dvakrát do týždňa trénuje a učí sa futbalovým návykom, v roku 2019 to bolo pod vedením trénera Filipa Špehára, ktorého v nasledujúcom roku vymení Jaroslav Lingeš.

Staršia prípravka „U11“ pod vedením Jakuba Prielomka kraľuje v súťaži Oravskej ligy, a ak sa nič neprevdepodobné nestane, opäť sa zúčastní turnaja o majstra Oravy, kde minulý rok skončila tretia.

Mladší žiaci „U13“ nám robia radosť v druhej slovenskej lige, po polovici odohraných zápasov figurujú v silnej konkurencii na 6. mieste. Mladších žiakov trénuje

Jakub Prielomek, čerstvý držiteľ trénerskej licencie „C“.

Starší žiaci pod vedením trénera Ivana Trabalíka sú po polovici súťaže v druhej slovenskej lige na 12. mieste. Na trénerskej lavičke nastala zmena, Ivana Trabalíka, ktorému za jeho prácu dăkujeme, nahradí Ivan Rusnák, ktorý trénuje aj mužstvo dospelých. Naša „15“ sa cez zimu posilní a bude sa snažiť dohnáť stratené jesenné body.

Hádam najväčšiu radosť nám tento rok spravili dorastenci v najvyššej krajskej súťaži. Po polovici odohraných zápasov sú na 1. mieste tabuľky. Mužstvo si v lete zasadol tréner Dušan Kaprálik a vytvoril výbornú partiu, ktorá kraľuje celej súťaži. Mrzí azda jediná prehra, ktorá sa zrodila v poslednom jesennom kole. Za všetkých vyzdvihнемe jednotlivca Denisa Žofaja, ktorý streli 35 gólov v 11 zápasoch.

Je to viac ako polovica všetkých strelených gólov mužstva. Gratulujeme.

Naše „A“ mužstvo v 5. lige podávalo dobré výkony, mrzia stratené body z vonkajších zápasov. Pod vedením nového trénera Ivana Rusnáka sme v tabuľke na 6. mieste. Veríme, že dobrá zimná príprava posunie mužstvo ešte vyššie, a hlavne pripraví na dôležitú sezónu 2020/2021.

Po desiatich rokoch odmlky sa do Oravskej ligy internacionálov prihlásila aj Oravan Oravská Jasenica a do bodky naplnila známu frázu „veni, vidi, vici (prišiel som, videl som, zvíťazil som). V tažkej konkurencii ligu vyhrala. Najlepším brankárom súťaže sa navyše stal „Jerry“ Peter Černík. Chlapcom takisto gratulujeme.

Juraj Feranec

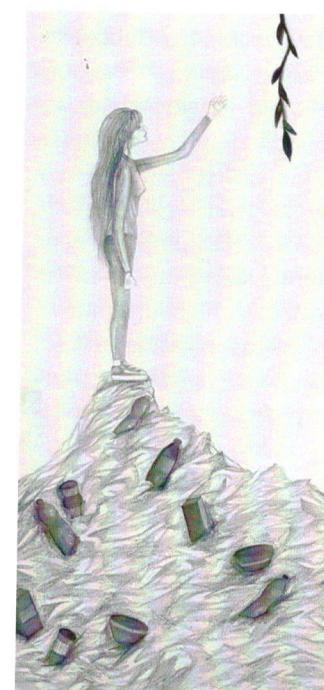
Družstvo našich internacionálov

Objav svoj talent

Už po štvrtý rok sa na škole umeleckého priemyslu (Spojená škola Nižná) uskutočnila výtvarná súťaž pod názvom Objav svoj talent, ktorá je určená pre žiakov 8. a 9. ročníka základných škôl. Aj tento ročník bol veľmi silný a konkurencia žiakov, ktorí prišli ukázať svoju kreativitu, bola naozaj veľká, o čom svedčili aj výherné práce. Mladí umelci súťažili v dvoch kategóriách, ktoré boli rozdelené podľa ročníka, ktorý navštievujú na základnej škole. Svoje nápady tento rok realizovali na tému Ekológia. Cieľom organizátorov bolo vyhľadať potenciálne výtvarné talenty

s perspektívou ďalšieho štúdia na strednej umeleckej škole v Nižnej. Mimoriadne nás potešila Kristína Bejdáková, žiačka 8. ročníka, ktorá so svojou prácou na tému EKOLÓGIA - získala 1. miesto. Petra Maslaňáková (9. ročník) získala od poroty čestné uznanie. Ocenenia si vážime o to viac, že práce žiakov hodnotil profesionálny výtvarník Miroslav Knap. Ďakujeme aj Sáre Lováštikovej a Denise Žofajovej za peknú reprezentáciu školy a všetkým dievčatám držíme palce pri ďalšom rozvíjaní ich talentov.

Anna Melišíková

Vianočný koncert Podľa Božej mapy

Tvorivé dielne majú v našej základnej škole už dlhoročnú tradíciu. Tento rok sme ich otvorili krásnym vianočným koncertom - Podľa Božej mapy. Naše pozvanie prijal pán Roman Dovala - evanjelický farár z Badína, ktorý so svojimi dcérami Kristínkou a Klárikou zaspievali a zahrali (gitara, kajon, husle, ukulele, klavír, perkusie) niekoľko autorských piesní. Prípravili nám tak nielen predvia-

nočnú náladu, ale prinutilo nás to aj zamyslieť sa nad posolstvom, ktoré nám bude znieť v myслиach i srdciach veľmi intenzívne. Ved' prichádzajú Vianoce. Ďakujeme rodičom, ktorí sa zriekli nevyčerpaného grantu z projektu Erasmus, ktorý sa použil na nákup materiálu na tvorivé dielne. Aj týmto spôsobom sa podporil nádherná charitatívna myšlienka vianočných trhov v Oravskej Jasenici.

Hovorme o jedle

V týždni od 14. do 19. októbra 2019 sme sa už po siedmykrát zapojili do celoslovenskej súťaže „Hovorme o jedle“, ktorú organizuje Centrum rozvoja znalostí o potravinách n.o. pod záštitou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. V rámci tohto týždňa boli vyhlásené denné témy so zameraním na potraviny a výživu. Úlohou žiakov a učiteľov, bolo vymyslieť a zrealizovať rôzne aktivity v rámci školy k stanoveným témam a

pripraviť fotopribeh z priebehu. Tento týždeň je u žiakov veľmi obľúbený, hlavne pre nevšedné formy vyučovania a objavovania nového, nepoznaného. Tento rok sme si vybrali tému „5 porcií ovocia a zeleniny denne“. V škole prebehlo 23 aktivít k spomínamej téme a pridali sa naozaj všetci: žiaci, učitelia, školská jedáleň, dokonca aj naši sponzori, ktorími boli už tradične COOP Jednota a Inmedia Zvolen. Deti si tak vyskúšali, ochutnali, zabavili sa, ale sa aj mnohé dozvedeli o význame ovocia a zeleniny pre

náš organizmus. Príprava takého projektu nie je jednoduchá a trvá aj niekoľko týždňov, preto nás nesmierne potešilo, že za naše aktivity sme spomedzi 268 zúčastnených škôl získali hlavnú cenu, ktorú si preberieme 22. novembra v Bratislave od

Zber šípok

Šípky sa pre vysoký obsah vitamínov môžu nazývať aj pomarančmi severu. Často nás sprevádzajú na potulkách prírodnou a zbierame ich kvôli blahodarným liečivým účinkom. V spolupráci s Lesmi SR sme sa tento rok po prvýkrát zapojili do celoslovenskej súťaže Zber šípok. Obnovili sme tak tradíciu zberu, na ktorú si spomínanú možno rodičia či starí rodičia. Šípky boli po odvážení a evidencii zo školy odvážané na ďalšie spracovanie.

V rámci zberu prebiehal aj súťaž o najšikovnejšieho zberača/zberačku a najlepší triedny kolektív zberačov šípok. Žiaci našej školy nazbierali a odvzdali spolu 195 kg šípok. Za ročníky 5. - 9. za jednotlivcov najviac nazbieral Peter Pavč (29 kg), za 1. - 4. Tamara Žofajová (16 kg), najaktívnejšia trieda bola 7.A (49 kg), 5.A (35 kg) a 6.A (29 kg). Na sumárne výsledky, ako sme obstáli v rámci celej SR, stále čakáme a veríme, že budeme úspešní. Teší nás, že pri zbere sa utužovali triedne kamarátstva. Ďakujeme tiež všetkým ochotným rodičom, ktorí svojim ratolestiam pri zbere pomáhali.

Anna Melišíková

ministerky školstva, vedy, výskumu a športu Martiny Lubyozej. Týždeň sa nám vydařil a my sa už opět tešíme o rok. Fotopribeh si můžete pozriet na stránce školy.

Anna Melišíková a kolektív ZŠ

Narodenia

- Ela Brontvajová
- Štefan Čajka
- Lea Graňáková
- Tomáš Kopičák
- Vivien Hrubjaková
- Viktória Hudáková

Úmrtia

- Kristína Žofajová

Počet obyvateľov Oravskej Jasenice k 30. 11. 2019 bol 1903.**Jubilanti****60:**

- Čajka Ignác
- Socha Jozef
- Čajková Mária
- Klusová Mária
- Hutková Eva, Ing.
- Trabalíková Božena
- Latus Vladimír

65:

- Juríčková Margita
- Polák Jozef
- Farská Edita
- Feranec Dušan
- Madleňák Ján

70:

- Adamica Jozef
- Hvolková Antónia
- Hvolková Zita
- Lovaštíková Žofia
- Farská Anna
- Brontvaj Mikuláš
- Brontvaj Adam
- Čiernik Šimon

75:

- Trabalík Pavol
- Graňáková Ludmila
- Kubica Rudolf

80:

- Vráb Eugen
- Čierniková Cecília
- Juríčková Vilma
- Zanovit Július

85:

- Farská Aurélia

90:

- Hruboš Karol
- Poláková Antónia

Návrh zmien v odpadovom hospodárstve

Presne pred rokom sme na tomto mieste sme písali a žiadali obyvateľov, aby vo vlastnom záujme triedili viac, nakol'ko v parlamente schválili zákon, ktorý nútí samosprávy rapídne zvyšovať poplatky za skládkovanie odpadov. Nuž, ako sme triedili počas roka 2019? Na skládku sa odvezlo spolu takmer 390 ton odpadov, čo oproti roku 2018 predstavuje nárast o 22 t. Kým v roku 2018 sme platili za skládkovanie odpadu na skládku 8 eur/t, v roku 2019 budeme platiť 13 eur/t. To nám v číselnom vyjadrení predstavuje, že kým v roku 2018 nás iba poplatok za uloženie odpadu celkom stál 2896 eur v roku 2019 nás tento poplatok vyjde 5070 eur. A v roku 2021 by nás to malo stať 8580 eur. A tento poplatok tvorí iba necelých 10 % z celkovej sumy (faktúry) za likvidáciu odpadu. V nižšie uvedenej tabuľke je uvedený prehľad, ako sa majú tieto poplatky zvyšovať až do roku 2030. Čo to predstavuje pre našu obec a jej obyvateľov? Iba to, že ak neprestaneme s benevolenciou a hádzaním všetkého odpadu do jedného koša bez triedenia, poplatky za odpady sa budú u nás stále zvyšovať.

Položky a sadzby za uloženie zmesového komunálneho odpadu (20 03 01) a objemného odpadu (20 03 07) na skládku odpadov €/t

Položka	Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu	Sadzba za príslušný rok v € . t-1				
		2019	2020	2021	2022	2023-2030
1	<10%	17	26	33	40	46
2	10-20%	12	24	30	36	41
3	20-30%	10	22	27	32	36
4	30-40%	8	13	22	27	31
5	40-50%	7	12	18	22	26
6	50-60%	6	11	15	19	21
7	>60%	5	8	11	14	16

Ako vidíme z tabuľky, ak by sme percento vytriedeného odpadu mali vyššie, poplatky by boli nižšie. Hoci percento triedenia sa u nás zvýšilo na dnešných cca 35 %, stále je to príliš nízke číslo. Preto apelujeme na obyvateľov, aby triedeniu prikladali dôležitosť. Po obci máme rozmiestnené kontajnery, máme vybudovaný zberný dvor, kde berieme takmer všetok roztriedený odpad (trávu, konáre, sklo, plasty, kovy, papier, polystyrén, jedlé oleje, použité motorové oleje, pneumatiky, stavebný odpad, elektroodpady, požité autobatérie, farby, plechovice od farieb, žiarivky, žiarovky). Kto odpad nemôže alebo nemá ako odviezť na zberný dvor, stačí zavolať na obecný úrad, zamestnanci prídu a odpad odvezú. Rád by som ešte zdôraznil, že podľa zákona o odpadoch si odpady musia hraditi obyvatelia obce. Akékol'vek iné uhrádzanie faktúr za odpady je porušením zákona. Zákon nariaduje aj zvyšovanie poplatkov podľa vyššie uvedenej tabuľky. Toto nie sú výmysly a svojvôľa obce ani jej predstaviteľov, toto navrhla vláda a schválil parlament SR. Áno, zákon nariaduje, ale každý z nás môže ovplyvniť, kol'ko budeme platiť, a to najmä poctivým triedením. Chcel by som zdôrazniť, že na zbernom dvore od 1. 1. 2020 bude prísnejšia kontrola obsahu odpadu, ktorý obyvatelia hádzaju do veľkoobjemového kontajnera z dôvodu, že tento kontajner je určený na veľkoobjemový odpad ako sú sedačky nábytok a netriediteľný odpad. Žiaľ, do vriec sa vojde všetko a veľmi často je v nich zabalený aj odpad, ktorý je nepretriedený. Preto pred odovzdaním odpadu do kontajnera bude každé vrece rozbalené a odpad skontrolovaný. Ak bude nepretriedený, každý, kto takýto odpad odovzdáva, si ho bude musieť pretriediť.

Ešte by som chcel upriamtiť pozornosť na skutočnosť, že od roku 2023 bude musieť mať každé auto zbierajúce odpad váhu a každá smetná nádoba pri domoch čip. Toto umožní presnú identifikáciu tých, ktorí nebudú triediť a ich nádoby budú najťažšie. Potom sa môže stať, že niektoré domácnosti budú platiť poplatok 15 eur na obyvateľa a rok a niektoré 50 eur na obyvateľa a rok. Ale to je hudba budúcnosti, preto dovtedy rozumne využime čas a naučme sa triediť.

Karol Graňák

Erasmus + Taliansko

Erasmus + je projekt podporovaný Európskou úniou a podporuje výmeny študentov či učiteľov spomedzi partnerských krajín a získavanie skúseností z rôznych oblastí. Náš projekt sa volá STUDENT NA TAK a je zameraný na komunikáciu v anglickom jazyku medzi študentami z rozličných krajín a odlišných kultúr. V školských rokoch 2019/2020 a 2020/2021 tvorí naša základná škola v rámci tohto projektu partnerstvo so školami v Poľsku a Taliansku. Tento rok sa prvého výmenného pobytu, a to do Milána, zúčastnili žiaci 8. a 9. ročníka, ktorí boli vybraní podľa svojich vedomostí z angličtiny a tiež podľa správania. Žiaci boli ubytovaní v rodinách v neďalekom mestečku Arosio, s jeho základnou školou máme partnerstvo.

V sobotu 2. novembra bol dátum nášho odchodu. Všetci sme sa spoločne stretli pred našou základnou školou, rozlúčili sme sa s našimi rodinami a vyrazili sme na letisko. Po náročnej ceste sme si išli pozrieť nočné Miláno a okolie centra a katedrály Duomo. Videli sme nádhernú katedrálu Duomo a tiež Galériu Vittorio Emanelle. V nedeľu sme mali naplánovaný

veľmi pestrý program. Mali sme prehliadku katedrály Duomo a jej nádherných terás, z ktorých bol výhľad na okolité Miláno. Počasie nám sice neprialo, ale zato máme všetci nádherný zážitok. Po prehliadke sme sa premiestnili k futbalovému štadiónu San Siro. Náš výmenný pobyt začal v nedelu, keď sme sa z Milána prepravili vlakom do Arosia. Krásneho mestečka, kde nás už očakávali rodičia. Odviezli nás do svojich domovov a pripravili bohaté pohostenie. V pondelok ráno sme sa všetci stretli v škole. Vyučovanie sa žiacom začína o 8. hodine. Po príchode do školy si pre nás žiaci pripravili prehliadku školy a ich mestečka Arosio. Ukázali nám priestory školy, miestnosti vyučovania a premietaciu miestnosť. Po prehliadke školy nasledovala prehliadka mesta a návšteva starostky. Navštívili sme tiež knižnicu, ktorú žiaci navštievujú aspoň raz do mesiaca počas vyučovania. Mali sme aj prehliadku kostola a rôznych pamäti-hodností krásneho mesta. Po návrate do školy sme všetky krajinu spoločne vytvorili plagát, ktorý nás všetkých spája. Po ukončení vyučovania si nás vyzdvihli rodiny a pripravili nám

vlastný program. V utorok sme spoločne navštívili nádhernú Villu del Balbianello pri jazere Como. Túto vilu obýval jeden známy taliansky cestovateľ a bádateľ Guido Monzini a zanechal ju ako odkaz pre budúce generácie. Bol to totiž cestovateľ, ktorý podnikal výpravy do rôznych krajín. Po prehliadke vily sme mali čas na krásne mesto Como. V stredu nás čakala prehliadka mesta Miláno „Očami Lea“. Pomocou špeciálnych okuliarov na virtuálnu realitu sme mali možnosť vidieť Miláno, ako ho v minulosť videl Leonardo Da Vinci. Vďaka tejto prehliadke sme sa dostali až ku kláštoru, kde je vystavený obraz Poslednej večere. Neskôr sme sa cez Miláno dostali k svetoznámej opere Alla Scala, v ktorej spievať je snom via cerých operných spevákov. Prehliadka bola veľmi zaujímavá a nádherná, dostali sme sa až do lóže, kde sedávali kráľovské rodiny, v súčasnosti prezidenti a vzácné návštevy. Štvrtok sme opäť strávili v škole, mali sme zopár hodín vyučovania zameraných na anglický jazyk. Všetci sme sa bez pochyby zhodli na najzaujímavejšej

hodine a to bola práve hodina angličtiny. Po obede sme všetci spoločne navštívili ich mestské kino, ktoré má najväčšie premietacie plátno v Európe. Boli sme na premietaní filmu Vládkyňa zla 2, tento film bol zameraný na počúvanie s porozumením anglického jazyka. Večer sme mali rozlúčku s našimi novými priateľmi, keďže to bol náš posledný večer v Taliansku. Piatok bol pre mnohých z nás veľmi emotívny, žiaci si medzi sebou vytvorili priateľstvá na celý život, preto bolo pre mnohých veľmi ľažké rozlúčiť sa a odísť. Nakoniec sme to všetci zvládli, dostali sme od rodín krásne darčeky a postupne sme sa dopravili na letisko. Naposledy sme prechádzali Milánom - krásnym umeleckým mestom. Okolo 8. hodiny večer sme už boli doma so svojimi rodinami plní krásnych zážitkov, ktoré si v obchode nikto nekúpi. Všetci sme boli nadmieru spokojní a všetkým ostatným chceli byť inšpiráciou toho, že učiť sa angličtinu nie je vobeč zbytočné, naopak veľmi užitočné.

Ema Brontvajová, VIII. ročník

